
ПРИТЧИ

ЗА ВЪТРЕШЕН
МИР И РАДОСТ

Подбор и превод
Огняна Иванова

СЪДЪРЖАНИЕ

АРМЕНСКИ	7
БУДИСТКИ.....	19
ГРЪЦКИ.....	59
ЕВРЕЙСКИ	73
ИНДИЙСКИ.....	103
КИТАЙСКИ.....	135
ПЕРСИЙСКИ.....	163
РУСКИ.....	169
СУФИТСКИ.....	183

АРМЕНСКИ

При един мъдър учител дошъл човек, който го попитал какво да направи, та и той да стане мъдър. Учителят му казал:

– Излез и постой навън.

А вълн валял проливен дъжд. Мъжът се намокрир до кости и след половин час отново влязъл в къщата на мъдреца.

– Какво става? Докато беше навън, направи ли някакво откритие? – попитал домакинът.

– Какво откритие?! – учудил се мъжът. – Стоях на дъжда и си мислех, че съм глупак!

– Та това е велико откритие! – казал учителят. – Това е началото на мъдростта! Вече си на прав път. Ако съзнаваш, че си глупак, значи си започнал да помъдряваш!

Един владетел се разхождал из улиците на своя град. Както обикновено, всички му се кланяли, само един бедняк не му се поклонил. Владетелят го попитал защо не го е уважил, а беднякът рекъл:

– Не ти се кланям, защото стоя по-високо от тебе!

Владетелят заявил, че той стои най-високо от всички в града, защото е негов повелител. Тогава мъжът го попитал не стои ли областният управител по-високо от него. И не стои ли царят по-високо от областния управител. Накрая го попитал не е ли Бог по-високо от царя.

Владетелят бил принуден да се съгласи, че мъжът сигурно е прав. Тогава беднякът го попитал какво стои над Бог. А владетелят отвърнал:

– Нищо.

А беднякът му казал:

– Е, аз съм това Нищо, така че стоя по-високо от тебе и няма защо да ти се кланям! Направи ми път да мина!

Един джигит, който обикнал красавица, ѝ казал, че ако не се омъжи за него, той ще умре.

Красавицата отказала да се омъжи за него.

И джигитът наистина умрял... след осемдесет години.

САБЯТА СВИСТЯЛА ВЪВ ВЪЗДУХА, за да отсеке главата на един нещастник.

Като видял това, езикът казал:

– Закъсня. Вече свърших тази работа по-добре от тебе!

МЕСАРЯТ ОТИШЪЛ ПРИ КНЯЗА заедно с някакъв непознат и му се оплакал, че онзи мъж го е окрал. Навъртал се около тезгяха, докато месарят продавал, а после се оказало, че всичките му пари са изчезнали.

Князът се почудил как да отсъди кой крив, кой – прав, след като нямало начин да се установи кражбата – нали парите не са надписани! В този миг при тях дошъл един мъдър селянин и като разбрал затруднението им, помолил да му донесат купа гореща вода. Чудели се какво ще направи, а той хвърлил в купата парите, които били взети от непознатия, погледнал водата и казал:

– Благословен да си, княже! Виждаш ли мазните петна, които плуват отгоре? Със сигурност тези пари са на месаря!

ПАСТИР ОБИКНАЛ КРАСИВА ДЕВОЙКА. Предложил ѝ да се оженят. Тя казала, че ще се съгласи, ако пастирът сложи в цървулите си две камъчета, които тя му даде, после цял ден ходи с тях, докато пасе овцете, а вечерта ѝ ги върне.

Послушал я пастирът и вечерта едва стигнал при девойката – толкова му били изранени нозете. Върнал ѝ той камъчетата и вече чакал да се уговорят кога ще бъде сватбата, когато тя казала: „Никога няма да стана жена на глупак!“ – и с това историята приключила.

СВЕКЪРВАТА НА ЕДНА МЪРЗЕЛАНА заминавала за дълго на гости на роднини и решила да ѝ намери малко работа. Дала ѝ парче плат със заръката докато се върне, да ѝ ушие архалук – дреха, която се облича върху дългата риза.

Върнала се след два месеца свекървата и поискала да облече новата дреха.

– Готова е! – рекла снахата. – Остава само да скроя ръкавите и да ги зашия, да съединя полите и горницата и да сложа копчета!

ИЗПРАВИЛИ ПРЕД СЪДА ЕДИН КРАДЕЦ. Той обаче не си признавал престъплението, отричал да го е извършил и съдията се принудил да му каже, че в такъв случай ще извика пред съда шестима свидетели. А крадецът казал:

– Шестима свидетели, които са видели как съм крал? И какво доказва това? Аз мога да ви доведа сто и шестима, които да се закълнат, че не са ме видели да крада!

МЪЖ, КОЙТО УМИРАЛ, ПОРЪЧАЛ на жена си да не пази дълго траур, а повторно да се омъжи – само да не е за съседа, който вечно му създавал ядове. А жена му рекла:

– Не се тревожи, спокойно можеш да умираш! Няма да се омъжа за съседа – дадох дума на друг!

СЛУГАТА НА ЕДИН СЕЛСКИ БОГАТАШ бил млад, красив и весел. Богаташът имал четирима синове, всичките – женени, но на никого не се било родило дете.

Каквато и беля да станела, все слугата обвинявали. Завъдили се мишки – слугата виновен. Изгубила се овца – слугата виновен. Умряла кравата – снахите пак слугата обвинили. А младият мъж търпял всички обиди и нищо не казал.

Минало време, една от снахите родила чудно красив син. По този случай богаташът направил голямо празненство: най-после семейството имало продължител на рода. Всички яли, пили и се веселили. Слугата също участвал в празника, но не бил радостен. Като забелязал това, най-малкият брат го попитал защо е толкова мрачен. Слугата отвърнал:

– Нали знаеш, че каквото и да стане във вашата къща, все аз съм виновен? Ще вземете да кажете, че и за раждането на това дете съм виновен!

ИЗПРАВИЛИ ПРЕД СЪДИЯТА СЕЛЯНИН, който имал две жени. Съдията поискал от него да му обясни какво го е накарало да извърши такова престъпление.

Мъжът взел да се оправдава:

– Защо да съм извършил престъпление? Не е вярно, че имам две жени, жената ми е една. Знаете много добре, че всяка жена е половинка на мъжа. Нали всички мъже казват: това е моята половинка? Само че на мен ми се прииска да имам цяла жена, поради което се наложи да си взема две половинки!

Мъж бил оженен насила от своите родители и никак не се чувствал щастлив. Имал си любовница, за която всички знаели и в продължение на двацет години всяка вечер ходел при нея. Когато съпругата му починала, приятелите и роднините го посъветвали да се ожени за нея. Уверявали го, че така ще заживее добре и най-после ще бъде доволен. А мъжът им казал:

– Да не съм луд! От двацет години ходя при тази жена! Ако я доведа у дома, къде ще си прекарвам вечерите? С кого ще си говоря, на кого ще разказвам какво ми се е случило?!

Мъж и жена били мързеливи донемайкъде. По цял ден се въргали в леглото, излежавали се или

спели. Не ставали дори да пият вода или да си соготвят, единствено родителите на мъжа се грижели за тях. Когато родителите умрели, двамата пак не се вдигнали от леглото, а продължили да мързелуват.

Съседите решили да ги закарат на гробищата, та дано умрат и вече да не дават лош пример на младите. Речено – сторено. Качили ги на една талига, завили ги с килим и потеглили. Горещо било и жената отметнала килима. В това време край талигата минал конник. Спрял и попитал селяните къде са повели мъжа и жената, и така научил защо искат да ги оставят на гробищата: бездруго нямали нищо за ядене в къщи, затова и у дома, и на гробищата все щели да умрат от глад.

Конникът бил милослив и решил да помогне на мързеливците. Веднага казал, че ще им даде пшеница, за да могат да преживеят. Вместо да му благодари, мъжът попитал:

– Смяна ли е пшеницата?

Жената не останала по-назад и също попитала:

– А кой ще меси хляба и кой ще го пече?

И конникът разбрал: че на такива хора няма как да се помогне.

ЕДИН МЪЖ НА СМЪРТНИЯ СИ ОДЪР пратил жена си да повика синовете им, за да получат от него последни наставления. Жена му ги довела и бащата казал на по-големия син:

– Недей да строиш нова къща тази година, нямаш достатъчно пари. Изчакай да събереш още и тогава се захващай!

– Дума да не става! – намесила се жената. – На всяка цена къщата трябва да се построи още сега!

После мъжът казал на по-малкия син:

– Не бързай да се жениш! Първо гледай да изучиш занаят!

– Още другия месец ще свършим тази работа! – обадила се жената. – Вече съм му избрала жена!

Мъжът мълчал малко, а после ѝ казал:

– Жено, ако не умирам аз, а умираш ти, продължавай да говориш, аз ще мълча!

КЪСНО ЛЯТО, ОМАРА, ТОПЛО И ТИХО, само птичките пеят, а потокът ромоли. Мързелив мъж лежи под един бук и си мисли: „Да беше букът круша, та една зряла круша да ми падне право в устата! Ама нагоре с дръжката!“

Един владетел решил да организира надлъгване и разпратил глашатаи, за да съобщят за това из цялото царство. На победителя обещал да подари златна ябълка.

Събрал се много народ: царедворци, търговци, селяни, мъже, жени и деца. Един по един излизали кандидати за наградата, но никоя лъжа не се харесала на царя. Накрая в средата се изтъпанил един бедняк с делва в ръце и казал:

– Царю честити, дойдох да ми върнеш дълга! Нареди да напълнят тази делва с жълтици!

– Лъжеш, нищо не ти дължа! – извикал царят.

– Лъжа ли? Тогава ми дай златната ябълка!

Царят разбрал, че беднякът иска да да го изиграе, и казал:

– Добре де, не лъжеш!

– Като не лъжа, върни си дълга! – настоял мъжът.

Поставен натясно, царят предпочел да даде на бедняка златна ябълка, вместо цяла делва с жълтици.

Едно дете било толкова зло и мързеливо, че близките му често казвали:

– Ей, няма да стане човек от тебе!

Не щеш ли, след много години същото момче станало цар. Повикало близките си и рекло:

– Видяхте ли, че станах цар? А вие какво говорехте!

Те обаче отвърнали:

– Не казвахме „няма да стане цар от тебе“, казвахме „няма да стане човек от тебе“!

